

SISÄLLYSLUETTELO

Tervetuloa tarinaani!	9
1. Liian lähellä kuolemaa	11
2. Pieni, villi, kekseliäs - <i>Lapsuus</i>	14
Isä ja pojat	19
Kesä ei kestä.....	23
Perhosia vatsanpohjassa.....	26
3. Arvaamaton humala - <i>Varhaisteini-ikä</i>	29
Korson kundit	31
Rakkauden jano.....	36
4. Vastuuton vaihde - <i>Aikuisuuden kynnyksellä</i>	39
Rehtorin sana	44
Miekkamies.....	47
5. Pyörimisvapaus ja pyöreä ikkuna - <i>Armeija ja epävarmuus</i>	53
Pirunsaari	56
Rippikoppi	60
6. Parempaan pyrkimässä - <i>Suunta hukassa</i>	63
Jani	65
Peku	69
Poika	71

7. Tappaako vai tulla tapetuksi? - Pohjanoteeraus	74
Kuoleman kysymys.....	76
Silmukka kiristyy.....	79
Valtakunnan vaihdos	83
Paperit syynissä	88
8. Elämä voittaa - Käsittämättömiä tapauksia	91
Vettä ja tulta.....	95
Jääkylmä joki.....	102
9. Vauhtia ja vastuuta - Isänä ja yrittäjänä	109
Hyvästeistä eteenpäin.....	115
Nappisilmät.....	118
10. Aktiivilomia 90-luvun tapaan - Riskejä ulkomailla ja bisneksessä 121	
Imaameja paossa	125
Sikaria Havannalla?.....	134
11. Mielisuosiota - Järjestötyön alku ja avioliitto	143
Sarita.....	146
Ystävän lyönnit.....	148
12. Nuorten ehdoilla - Erityisnuorisotyön itkut ja ilot	153
Toiminnanjohtajan saappaissa.....	158
Lämpö ja leipä.....	162
Paalupaikka	165
13. Outo haaste - Vaalityötä ja kunnallispolitiikkaa	171
Nuoret vai koirat.....	178
Hyppy valtakunnan vesiin.....	181
Oma perhe	189
14. Sateenkaaren tuolla puolen - Kysymys heikomman oikeuksista	191
Piispa.....	196
Kananmunia ja megafoneja.....	198
Pääministeri	201

Omantunnon kysymys	205
Arvokas elämä.....	209
15. Katkenneet mastot - Hallituspolitiikan tuulta ja tuiskua	212
Itsetuhoinen länsi.....	216
Mediapeli	223
Missä kulkee isät maan?.....	227
Gift from the Parliament.....	236
16. Unelmien keskus - Nuoret kiinni elämään.....	240
Ohjaamot ja Korjaamot	243
Sampon salkku	252
17. Hädässä ystävä tunnetaan - Eduskuntaryhmän hajoaminen.....	257
Musta maanantai, sysipimeä tiistai.....	260
Häviäjät ja voittajat	267
18. Tarvitseville - Ruoka-apua ja vienninedistämistä	273
Vesipyssydiplomatiaa.....	281
Kuka kirjoitti tarinani?	284
Kiitokset	287
Liitteet.....	290
Nimilista.....	297

TERVETULOA TARINAANI!

TÄMÄN KIRJAN KIRJOITTAMISTA mietin vuosia. Halusin kirjoittaa ihmisille, joilla on jotain yhteistä kanssani – historiaa, jota ei olisi halunnut elää, mutta joka kuitenkin on. Minun kohdallani koko nuoruuttani leimasivat epäonnistumiset, heikko itsetunto, ahdistus, pelko, riippuvuus ja tarkoitusta vailla oleva elämä. Ne lomittuivat ystävyiden, seikkailujen ja kaikkien pyrkimysten väliin ja tulivat osaksi minua.

Mietin pitkään, uskallanko avata yksityisyyteni verhot selkosen selälleen. Jos se ei luonnistu, on kirjoittaminen turhaa. Peiteltyn tarinaan ei lukija pysty samaistumaan – onhan meillä kaikilla omat haamumme.

Nyt kirjani on kädessäsi, päätökseni on siis tehty. Luonteeni mukaisesti puhun suoraan asioiden oikeilla nimillä. Avoimuus tarkoittaa myös väärinymmärryksen riskiä, loukkaantumista, vihaa ja joskus jopa kiitosta. Kaikesta on kokemusta, ja kaikkeen olen elämäni valmistama.

Pian olet kanssani kerrostalolähiössä. Siellä lapsuus pohjusti 12-vuotiaan pojan tielle, jossa väärät valinnat kertaantuivat. Kerron avoimesti nuoren pojan kasvusta eroperheessä, alkavasta päihteiden käytöstä ja heikosta itsetunnosta. Koulunkäynnille tai muulle vastuun kantamiselle ei ollut sijaa.

Teininä ja nuorena aikuisena väärät valinnat lisääntyivät. Tämä johdatti rikkinäisiin ihmissuhteisiin, lisääntyvään juomiseen ja rikoksiin. Yhtä aikaa rinnalla kulki ystävyys – joka sekä lämmitti että koski syvältä. Menettäessäni useita ystäviä kuolemalle tiesin, että hautapaikka odottaa minuakin. Tuli vuoroni paeta kuolemaa. Ahdistus syveni entisestään.

Eräänä päivänä saavutin pohjan. Valintojeni suunta muuttui.

Kerron yksityiskohtaisesti, millaista on perustaa yrityksiä, oppia, kasvaa ja menestyä mikroyrittäjänä. Entä mitä on perustaa nuoriso- ja ruoka-aputyötä tekevä järjestö ja miten saada sen rahoitus ja työt alulle? Kokemusta on myös maan rajojen ulkopuolelle tehtävistä lähetysmatkoista, joilla paikallinen poliisi löysi minut samoin kuin nuoruuden reissuilteni. Kerron myös, miksi lähdin politiikkaan, miten päädytään kunnantaluustoon ja miten päästään eduskuntaan. Miten päätökset syntyvät eduskunnan kabineteissa piilossa ihmisten ja toimittajien katseilta?

Kaikki kertomukset kirjassa ovat tosia. Henkilöitä suojellakseni on herkissä aiheissa useimpien nimet muutettu.

Politiikassa mikään ei ole sitä, miltä se näyttää. Kirjassa kerron eri päätösten taustoista, mikä johti mihinkin ja miksi. Yhteiskunnan yhteisistä asioista käytäviä keskusteluja ei koske sama yksityisyyden suoja kuin muita. Politiikassa toimivat ovat julkisia henkilöitä. Kerron asiat omasta näkökulmastani ja parhaan muistini mukaan. Pahoittelen, että jotkut tosiasiat viiltävät kollegoitani, mutta tehtyä ei tekemättömäksi saa.

Kiitosten aika tulee kirjan lopussa. Paljosta on kiittäminen erityisesti vaimoani, lapsiani ja ystäviäni.

Nyt haluan viedä sinut vuoteen 1991 ja Korsoon, jossa olen asunut lähes neljä vuosikymmentä.

Vantaalla 3. kesäkuuta 2018

Mika Niikko

LIIAN LÄHELLÄ KUOLEMAA

PIHALTA KANTAUTUVA VOIMAKAS basso sekoittui omien stereoideni jyskeeseen. Chevrolet Chevy Van pysähtyi rappuni kohdalle juuri, kun työnsin päätäni ulos ikkunasta. Kevättalven kirpeä tuuli puhalsi vastaan.

- Oon siel ihan heti, huusin kuskina olevalle Petelle.

Juoksin kylpyhuoneeseen sukimaan tukkaani kuntoon. Asuin, tai enimmäkseen olin vain kirjoilla, vuokrakaksiossa Vantaan Mikkolassa. Päätukikohtani oli tyttöystäväni saama asunto Hakunilassa. Siellä en kuitenkaan perjantai-iltaa halunnut tuhlata.

Ilman viikonloppuja ei ollut elämää. Minä elin menemisestä, olin aina elänyt. Riuhtaisin Chevyn oven auki ja hyppäsin kyytiin.

- Come on, Ilari! Me venattiin sua! valitti Jutilan Jakke ja oli olevinaan hapan. Hän kutsui minua toisella nimelläni, kuten kaikki kaverini siihen aikaan.

- Voisit aikas kulus laskea, kuinka monta kertaa mä olen holhonnut sua! panin vastaan ja töytäisin Jakkea olkapäähän.

Jakke otti kulauksen kaljaa. Minua hymyilytti. Jotenkin vain rakastin näitä tyyppejä ja varsinkin viikonlopun ensimmäisiä tunteja heidän kanssaan. Adrenaliinia virtasi. Mitä vain hyvää voisi sattua, ja kenet tahansa voisi kohdata. Ilo oli huipussaan ensimmäisen olutkorkin avaamisen ja huikan välisenä aikana.

- Hei, nyt jotain muuta kuin Mambaa, huikkasin Petelle etupenkille. Balladit on iltaa varten, laita jotain nopeempaa.

Sopivasti Radio City soitti Eppu Normaalin tutuista tutumpaa kap-

paletta.

”On vuosi 85, kauan on aikaa siis, siitä kun viimeksi ylöspäin, pyöräni pyörässä näin...”

Peten Chevyyn mahtui elämää – ja porukkaa. Nyt meitä oli vasta Pete, minä, Jakke ja hänen veljensä Esa. Tiesin, että auton täyttäminen ei tulisi tänäkään iltana olemaan vaikeaa. Korsossa pidimme yhtä. Kaikilla oli oma tarinansa. Tiesimme, miltä tuntui nyplätä viimeisiä kolikoita taskunpohjassa, varsinkin sunnuntaisin. Olimme kukin omalla tavallamme keplotelleet itsemme maailmalle enemmän tai vähemmän rikkinäisistä kodeista. Lojailius kavereille, etenkin lähimmille, oli korkein arvo. Mikään ei estäisi meitä menemästä eikä erottaisi meitä toisistamme.

Muutama kaljapullo oli jo tyhjennetty, kun saavuimme Korson keskustaan.

- Pysäytä tähän hetkeks, pyysin Peteä. - Mä käyn nopeasti tossa kusella. Oon ihan heti takas, lupasin ja läimäytin sivuoven kiinni.

Ulkona oli muutama aste pakkasta. Katulamput valaisivat likaantunutta hankea. Ei ollut edes kovin myöhä, mutta ketään ei liikkunut ulkona. Tai niin minä luulin. En tiennyt, että hahmoni oli tunnistettu varjoista saman tien, kun hyppäsin ulos auton suojusta.

Hakeuduin radan ali menevän kävelytunnelin kupeeseen. Mietin, mistä sinä iltana menisimme ensiksi etsimään kavereita. Kännyköitä ei ollut, joten piti olla liikkeellä, jos halusi parasta seuraa. Jossain täytyy olla bileet, ehdin ajatella.

Aseen perä iskeytyi poskeeni. Samassa tunsin metallin leukani alla.

- Löysinpä, puhisi katkera ääni. - Nyt sun noutajas tuli, Ilari!

Se oli Masa. Katulamppujen kelmeä valo paljasti uudet arvet kasvoisensa. Ne olivat minun kostoni siitä, mitä hän oli tehnyt. Nyt oli hänen vuoronsa. Käsiaseen piippu puristui leukaani vasten. Kasvoni työntyivät entistä enemmän kohti taivasta. Tiesin, ettei Masalla olisi yhtäkään syytä jättää kostamatta.

Olin puolustuskyvytön. Enää tarvittaisiin vain puolen sentin liike sormella, ja olisin mennyttä.

Yhtäkkiä koko mennyt elämäni alkoi suhista läpi mieleni kuin nauhalta: äiti ja isä, lapsuuden kesät, yksinäisyys, kapina, oma vajaan vuoden ikäinen poikani.

Masa tiukensi otettansa pusakastani.

- Tiedäksä, pojankloppi, oli virhe käydä mun päälle, hän aloitti ja po-

rasi katseen silmiini.

Noutajani näytti olevan selvin päin. Se ei tilannettani auttanut. Silti käsittämätön viileys laskeutui mieleeni. Katsoin Masaa silmiin. Hän ei tuijotuksen lisäksi tehnyt yhtään mitään. Mulkaisi välillä vain sivulle tarkistaen, näkeekö kukaan. Uutta rohkeutta virtasi suoniini.

- Ammu vain, yllytin uhmakkaasti.

Masa jatkoi tuijotustaan. Tuijotin takaisin ja lisäsin vettä myllyyn.

- Mun kaverit ampuu sut tähän samaan paikkaan, ammu vaan!

Vilkaisin mahdollisimman vakuuttavasti olkapääni ylitse osoittaakseen uhkan sijainnin. Näin, että auto oli vajaan kahdenkymmenen metrin päässä ja käännetty ympäri takaisin tulosuuntaan. Todellisuudessa sieltä ei voinut tilannetta pimeässä helposti huomata.

Masakin katsahti autoa ja sen jälkeen minua. Ohikiitävän hetken odotin pahinta. Yhtäkkiä tunsin aseenniipun raapaisevan poskeani, ja Masan ote irtosi. Hän tunki aseensa housunkaulukseen paitansa alle ja mulkaisi minua viimeisen kerran.

- Me tavataan vielä, tämä ei jää tähän, hän kirosi kadotessaan takaisin varjoihin.

Taakseni vilkuillen kävelin nopeasti kohti autoa, jonka asevarusteluun tiesin aivan hyvin kuuluvan vain puolipitkän pesäpallomailan – jos Petellä oli sitäkään.

Tunsin sydämeni tykytyksen harvenevan asteittain. Jalkoja heikotti. Olin pelastunut, mutta sillä kertaa aivan liian täpärästi. Olisi vain tarvittu yksi mielijohde lisää, ja makaisin likaisessa alikulkutunnelissa kuolleena ruumiina.

Tässäkö kaikki oli? Osa ystäväistäni oli jo kuollut. Olisinko minä seuraava? Olin vasta 24-vuotias, ja parhaan piti olla vasta edessäpäin. Takanapäin se ei ainakaan ollut.